

Västanbyns skolas
likabehandlingsplan och plan mot
kränkande behandling
2018–2019

1. Innehållsförteckning

- 1. Innehåll**
- 2. Omfattning**
- 3. Vår vision**
- 4. Giltighetstid**
- 5. Utvärdering**
- 6. Elevers, personals och vårdnadshavares deltagande i planarbetet**
- 7. Skolans främjande arbete**
- 8. Skolans förebyggande arbete**
- 9. Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling**
- 10. Åtgärdande arbete**
- 11. Uppföljning och utvärdering**
- 12. Kontaktpersoner vid trygghetsärende**
- 13. Bilagor**

2. Omfattning

Verksamheter som omfattas av planen är: grundskola, förskoleklass och fritidshem.

3. Vår vision

Vi har en skola där alla känner sig trygga och accepterade.

Vi värnar mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter.

Vi tolererar inga former av kränkande behandling.

Alla ska känna sig lika mycket värda-oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning, ålder eller funktionshinder.

4. Giltighetstid: Planen antogs januari 2018. Planen gäller tom januari 2019.

5. Utvärdering

Förra årets likabehandlingsplan och trivselregler har all personal gått igenom och det har arbetats med likabehandlingsplanen med eleverna under hela läsåret. Alla klasser arbetar aktivt med värdegrundsarbete.

Uppföljning av likabehandlingsplanen sker genom att värdegrundsfrågorna kontinuerligt diskuteras i olika forum på skolan: klassråd, elevråd, föräldramöten, arbetslagsträffar och arbetsplatsmöten.

Under läsåret 2017–2018 har vi arbetat med värdegrundsarbete för att stärka elevernas empati, självkänsla samt öka respekten för andras olikheter. Detta har vi gjort genom att omgående uppmärksamma och diskutera elevernas språkbruk. Vi har också arbetat med att all personal markerar och agerar om någon form av kränkning sker samt att vi genomfört gruppstärkande övningar och diskussioner i klasserna.

Vi har också arbetat med att alla elever ska känna sig trygga och inte bli utsatta för kränkningar eller trakasserier. En åtgärd för detta har varit att alltid ha flera rastvärdar ute som cirkulerar på skolgården för att främja trygghet och inspirera till lek.

Likabehandlingsplanen skrivs ny varje år. Biträdande rektor och trygghetsteamet är ansvariga för att utforma planen. Trygghetsteam och biträdande rektor har utvärderat fjolårets plan med hjälp av elevenkäter i årskurs 3 och 5, en föräldraenkät, trivselenkät i alla grupper F-klass till åk 6, utvärdering i elevrådet och föräldrarådet.

6. Elevers, personals och vårdnadshavares deltagande i planarbetet

Vi kommer att göra så här för att eleverna skall förstå innehållet i planen:

- Synliggöra likabehandlingsarbetet i undervisningen och på fritids under året. Planen diskuteras under läsåret på klassråd, elevråd, fritidsråd, förskoleklassråd och genom en fritidsenkät.

Ansvariga: Klasslärare och fritidspedagoger

- Planen presenteras på föräldramöten och diskuteras på skolråd.

Ansvariga: Klasslärare, fritidspedagoger och biträdande rektor.

- Trygghetsteamet arbetar med framtagandet av planen som personalen granskar. All personal diskuterar planen på första APT på höstterminen. Information kring likabehandlingsplanen till ny personal ges av biträdande rektor.

Ansvariga: Trygghetsteam och biträdande rektor

- Alla elever i F-klass samt nya elever får ett eget exemplar av likabehandlingsplanen.

Ansvariga: Förskollärarna och klasslärarna

7. Skolans främjande arbete

På Västanbyns skola och fritids skall alla barn och elever känna sig trygga, bli sedda och lyssnade på. All personal tar avstånd från alla tendenser till diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vi vill tillsammans med vårdnadshavare fostra barnen/eleverna till demokratiska samhällsmedborgare. Vår värdegrund skall därför genomsyra all vår verksamhet.

Västanbyns skola kartlägger genom kommunens gemensamma enkät för åk 3 och åk 5, fritidshemmets trivselenkät, trygghetsvandringar, hälsosamtal i åk 3 och 4, samtal i klassråd, samtal i fritidsråd samt samtal i förskoleklassråd.

Varje klass har klassrådsrepresentanter som genomför trygghetsvandringen med elevrådet där de har med sig synpunkter på otrygga platser på skolan. Personalen kartlägger sedan dessa platser och ser till att cirkulera oftare vid dessa platser under raster.

Insatser:

- Personal, elever och vårdnadshavare skall vara informerade om skolans trygghets- och likabehandlingsarbete. Arbetet utvärderas fortlöpande av trygghetsteamet och biträdande rektor genom diskussioner på arbetsplatsträffar, klassråd och föräldramöten.
- Alltid vuxna ute på rasten med gula västar på så att pedagogerna syns.
- Vi skapar ”vi-känsla” genom storsamlingar i suterrängen flera gånger per läsår. Det kan till exempel vara vid högtider som Lucia och julavslutning. Det kan också vara olika framträdanden t.ex. vid elevens val, Sannsagan om Sandviken, dansuppvisningar och skrivartävlingar som t.ex. Astrid Lindgrens årliga skrivartävling.
- Vi har gemensamma friluftsdagar, bl.a. Vasaloppet, Skoljoggen och höstutflykt.
- Vi arbetar åldersintegrerat vid Elevens val-veckor, 2 ggr/läsår.
- Vid lärarmöten och arbetslagsträffar inleder vi med en incheckning för att höra hur våra elever i klasserna mår.
- Värdegrundsarbete i klasserna utvärderas i det dagliga arbetet och följs upp i arbetslagen.
- Trivsselfrågor på elevråd och klassråd. Utvärderas fortlöpande i arbetslagen.
- Värdegrundsdiskussioner på personalmöten.
- Regelbundna klasskonferenser för att synliggöra ev. insatser.
- Trygghetsvandringar.
- Trygghetsteamet presenterar sig i varje klass vid höstterminens start. De berättar om hur de arbetar och om rutiner kring trygghetsarbetet.

Ansvariga: Personal och biträdande rektor

Utvärderas under hösten 2018.

Planen förankras hos all personal, elever och vårdnadshavare på dessa sätt:

- *All pedagogisk personal* får ta del av Likabehandlingsplanen på ett APT varje termin.
Biträdande rektor är ansvarig. Vikarier ska informeras av arbetslaget.
- *Eleverna* får ta del av Likabehandlingsplanen på klassråd varje termin.
Klassläraren är ansvarig.
- *Vårdnadshavare* får ta del av Likabehandlingsplanen på föräldramötet.
Ansvarig är klassläraren/ansvariga pedagoger.
- *Elevrådet och skolrådet* får ta del av Likabehandlingsplanen på ett av höst- och vårterminens möten.
- Likabehandlingsplanen finns att läsa på Sandvikens kommuns hemsida.
Ansvarig är biträdande rektor.

Likabehandlingsplanen ska vara ett ”levande” dokument och den ska vara väl känd hos personal, vårdnadshavare och elever.

Utvärdering sker i mitten av höstterminen genom att vår trivselenkät genomförs med alla elever samt analyseras av personalgrupp och trygghetsteam.

Ansvarig för utvärdering är trygghetsteam och biträdande rektor.

8. Skolans förebyggande arbete

- **Kartläggning**

Utifrån trivselenkäter och den dagliga verksamheten ser vi att vi behöver arbeta med attityder i pojk- och flickgrupper på skolan.

- **Målformulering**

Stärka elevernas empati, självkänsla samt öka respekten för andras olikheter.

Åtgärd: Omgående uppmärksamma och diskutera elevers språkbruk.

All personal markerar och agerar direkt om någon form av kränkning sker.

Att genomföra gruppstärkande övningar och diskussioner utifrån identifierade behov hos eleverna.

Ansvariga: Alla pedagoger och resurser på skolan.

- **Kartläggning**

Utifrån kuratorsamtal med alla elever i åk 3 ser vi att många elever känner sig otrygga på toaletterna.

- **Målformulering**

Alla elever på skolan ska känna sig trygga på toaletterna.

Åtgärd: Vi samtalar om detta i åk 3 på klassråd, utvecklingssamtal samt i den dagliga verksamheten.

Ansvariga: Klasslärare i åk 3

- **Kartläggning**

Utifrån samtal med elever och incidenter som skett på Murgårdsskolan så känner sig inte åk 3, åk 4 samt åk 6 inte trygga till och från slöjden.

- **Målformulering**

Alla elever ska känna sig trygga på slöjden.

Åtgärd: En vuxen från Murgårdsskolan möter upp åk 3 vid bussen och följer med dem tillbaka till bussen. En pedagog från Västanbyns skola följer med åk 4 samt åk 6 till slöjden och är med under slöjdlektionen.

9. Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

- Elevenkäter
- Utvecklingssamtal
- Samarbets- och värderingsövningar i klasserna
- Föräldraenkäter
- Rastvärdar
- Trygghetsteam

Återkommande diskussioner i klasserna, fritidshem och förskoleklass.

Rastvärdar, där minst två pedagoger är ute varje rast med åk F-3 och minst två pedagoger med åk 4-6.

Vuxennärvaro i omklädningsrummen vid idrottslektioner i största möjliga mån.

Diskussioner på personalmöten och yrkeskategoriträffar.

Trygghetsteamet pratar med fritidspedagogerna på fritidspedagogmötena för att tidigt upptäcka trakasserier eller annan kränkande behandling.

Trygghetsteamet träffar EHT 1 gång/termin eller vid behov, de går då igenom barnens situation i de olika klasserna.

Nära samarbete med trygghetsteamet på Murgårdsskolan.

Ansvariga: Personal och biträdande rektor.

Utvärderas under hösten 2018.

10. Åtgärdande arbete

10.1. Alla vuxna har skyldighet att ingripa när man ser diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev upplever att den har blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier är skyldig att anmäla detta till biträdande rektor, rektor och huvudman. Blanketter för detta hittar du på Intranätet/dokument/kunskapsförvaltningens dokument. Dessa ska fyllas i skyndsamt, helst samma dag som händelsen och lämnas därefter till biträdande rektor eller rektor för påskrift. De lämnar vidare till huvudmannen. En utredning startas i och med anmälan. Biträdande rektor återrapporterar till huvudman när utredningen är genomförd.

10.2. Vuxen på skolan har samtal med de berörda så snart som möjligt. Ansvarig pedagog/mentor Fritidspedagog/Förskollärare/Klasslärare informeras. Vid kränkning/diskriminering/trakasserier informeras vårdnadshavare till samtliga berörda. Dokumentation sker av ansvarig vuxen. Arbetslaget informeras. Uppföljningssamtal med de inblandade sker.

10.3. Om kränkningen upprepas informeras biträdande rektor och Trygghetsteamet. Biträdande rektor beslutar om ärendet går vidare till Trygghetsteamet. Dokumentation överlämnas till Trygghetsteamet. Trygghetsteamet kontaktar de elever som är inblandade och inhämtar så mycket information som möjligt samt dokumenterar.

10.4. Trygghetsteamet avgör om kränkningen är diskriminering eller annan kränkande behandling.

Diskriminering och annan kränkande behandling

- Samtal med den som blivit diskriminerad eller utsatt för kränkande behandling.
- Samtal med den som utsatt barnet för diskriminering eller kränkande behandling.
- Vårdnadshavare informeras.
- Uppföljningssamtal efter två veckor.
- Vid behov görs ytterligare uppföljningssamtal. Uppföljning och dokumentation fortgår tills man vet att diskrimineringen/ kränkningen/trakasserier har upphört.

- Om diskrimineringen eller den kränkande behandlingen inte upphör överlämnas ärendet till biträdande rektor som sammankallar till elevmöte med vårdnadshavare, berörd personal och representant från Trygghetsteamet.

Då kränkande behandling av elever från vuxna har konstaterats, tar biträdande rektor ensam ansvaret för detta. Om det är en chef som kränkt barn/elev är det närmast överordnade chef som leder utredningen. Biträdande rektor ska informera och ta stöd av personalfunktionen (HR) på förvaltningen. HR är behjälplig med eller genomför utredningen och föreslår tillsammans ansvarig chef adekvata åtgärder. Dokumentet ”Handlingsplan och rutiner för arbetet mot kränkande särbehandling och trakasserier” är utgångspunkt för utredningen.

Ansvarig chef hanterar frågan ur ett skollagsperspektiv och informerar huvudmannen enligt rutin. Ansvarig chef informerar också berörda vårdnadshavare samt tillser att det finns dokumentation om ärendet. Ansvarig chef informerar om/delger beslutade åtgärder till berörd personal. HR stöder ur ett arbetsrättsligt perspektiv samt dokumenterar utredning och eventuella arbetsrättsliga åtgärder.

11. Uppföljning och utvärdering

Utvärdering och revidering av likabehandlingsplanen sker en gång per läsår. Trygghetsteam och biträdande rektor ansvarar för genomförande av utvärdering och revidering. Arbetslaget, elevrådet, skolrådet lämnar sina synpunkter på planen innan den fastställs. Gemensam utvärdering på planeringsdagar.

12. Kontaktpersoner vid trygghetsärenden

Biträdande rektor:

Pernilla Almén 026–241959 samt 076–1084410 pernilla.almen@edu.sandviken.se

Skolsköterska:

Lena Hellman 026–241115 lena.hellman@edu.sandviken.se

Kurator:

Kerstin Engström 076–1382371 kerstin.engstrom@edu.sandviken.se

Trygghetsteam:

Thomas Linder 070–3602882 thomas.linder@edu.sandviken.se

Maria Oja 070–0661224 maria.oja@edu.sandviken.se

13. Bilagor

Bilaga 1

Begrepp och definitioner

Diskrimineringsgrund

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen. De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering: Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla illa, så kallad indirekt diskriminering. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Likabehandling: Med begreppet likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier: Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier: Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. För att underlätta läsningen inryms i den här skriften begreppet sexuella trakasserier i begreppet trakasserier.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Med begreppet könsöverskridande identitet eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet: Med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Funktionshinder: Med funktionshinder menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning: Med sexuell läggning menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Kränkande behandling: Med kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Mobbning: Mobbing är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. (Allmänna råd & kommentarer för att främja likabehandling och diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.)

Konflikt: Ordet konflikt kommer från latinet, conflicto och betyder ”sammanstötning”. Enligt Fisher (1990) kan en konflikt uppstå när två eller flera parter eller grupper uppfattar sig ha olika och oförenliga behov, intressen, synsätt/normer, värderingar eller mål, vare sig det leder till aggressiva handlingar eller inte.

Bilaga 2

Styrdokument

Läroplan för grundskolan, Lgr11:

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.

Skollagen 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

”Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.” (Skollagen 6 kap. 6§)

”Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.” (Skollagen 6 kap. 7§)

”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.” (Skollagen 6 kap. 10§)

Diskrimineringslagen:

Skolorna skall bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Det skall varje år upprättas en likabehandlingsplan som beskriver vilka åtgärder man tänker vidta för att förebygga och förhindra trakasserier. Planen skall även beskriva hur man agerar i akuta situationer, ansvarsfördelning, dokumentation med mera.

Skolverkets allmänna råd

Allmänna råd och kommentarer ”För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling”. Råden gäller det främjande och förebyggande arbetet, arbetet med att upptäcka samt utredande och åtgärdande arbete. Arbetet skall beskrivas i en ”Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling”.

Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter

Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter ger den rättsliga grunden för arbetsmiljöarbetet, där arbetet för att motverka mobbning är en del.

Skolledningen är skyldig att samverka med elever och personal och se till att kraven på en bra arbetsmiljö i skolan uppfylls.

”Arbetsgivaren ska planera och organisera arbetet så att kränkande särbehandling så långt som möjligt förebyggs.”

”I verksamheten skall finnas rutiner för att på ett tidigt stadium fånga upp signaler om och åtgärda sådana otillfredsställande arbetsförhållanden som kan ge grund för kränkande särbehandling.”

”Om tecken på kränkande särbehandling visar sig ska motverkande åtgärder snarast vidtas och följas upp.”

Bilaga 3

Diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Sexuell läggning
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Ålder

Bilaga 4

Västanbyns skolas ordningsregler

- Alla följer ”slutaregeln”, sluta = **SLUTA!**
- Att mobilen är avstängd under skoltid.
- Vi håller oss inom skolgränsen.
- Åkning i pulkabacken endast med hjälm.
- Vi rör oss lugnt i korridorer och i klassrum, vi går.
- Vi använder ett vårdat språk.
- Vi är aktsam med skolmaterial och tar ansvar över våra saker.
- Vi går med vår gå-kompis eller på gå-led. (F-3)